

Regelverk for tilskuddsordning:

Helhetlig støtte til pårørende med krevende omsorgsoppgaver

1. Mål og målgruppe for ordningen

Målet er å bidra til å bedre pårørendes situasjon gjennom å styrke pårørendearbeid på individ-, tjeneste- og systemnivå.

Delmål er å:

- identifisere, synliggjøre, anerkjenne og støtte pårørende med krevende omsorgsoppgaver
- forbedre informasjon og veiledning om rettigheter, muligheter og hjelpetilbud til pårørende for å forebygge at pårørende utvikler egne helseproblemer
- ivareta hele familien som pårørende hvis et familiemedlem blir syk
- styrke kvaliteten på tjenestene til pasient/bruker gjennom samarbeid med pårørende

Målgruppen er pårørende med krevende omsorgsoppgaver som følge av å være pårørende til barn med omfattende behov, personer med flere kroniske lidelser, pårørende til eldre med omsorgsbehov, pårørende til personer med psykiske helse- og rusmiddelproblemer eller pårørende som opplever overdosedødsfall.

2. Kriterier for måloppnåelse for ordningen

Med utgangspunkt i fastsatte mål for ordningen skal Helsedirektoratet rapportere tilbake til Helse- og omsorgsdepartementet om oppnådde resultater. Måloppnåelsesvurderingen vil baseres på en kvalitativ og kvantitativ vurdering av tilskuddsmottakers rapportering samt Rapportering IS 24/8 (Kommunalt psykisk helse- og rusarbeid: Årsverk, kompetanse og innhold i tjenestene v/SINTEF) opp mot følgende indikatorer:

- Kunnskap om pårørendes situasjon og behov
- Kunnskapsformidling, veiledning om rettigheter, muligheter og hjelpetilbud
- Utvikling av arbeidet med og for pårørende på individ-, tjeneste- og systemnivå
- Ivaretagelse og oppfølging av pårørende
- Ivaretagelse og oppfølging av familien
- Grad av tilfredshet målt gjennom brukerundersøkelser og tilbakemeldinger
- Overføringsverdi for andre kommuner gjennom kunnskapsdeling og nettverk

3. Hvem kan få tilskudd

- Kommuner
- Fylkeskommuner
- Interkommunale selskaper
- Statlige foretak (f.eks. RHF/HF)
- Frivillige og ideelle organisasjoner (herunder stiftelser)
- Universiteter og høyskoler
- Bedrifter
- Søkere utenfor Norge (f.eks. internasjonale organisasjoner og EU)

Tillegg og presiseringer:

Søker kan velge å utvikle tiltak i samarbeid med andre kommuner, bruker- og pårørendeorganisasjoner, andre frivillige/ideelle aktører og/eller offentlige tjenester. Søknaden skal da utarbeides i fellesskap med samarbeidspartner(e). Ved samarbeid er kommunen økonomisk og administrativt ansvarlig, og skal stå som søker og mottaker av tilskuddet.

Helse Nord ved Universitetssykehuset i Nord-Norge kan søke om tilskudd til Svalbard over ordningen, jf. Prop. 129 S (2016 – 2017).

4. Søknaden skal inneholde

- Søkerens mål med tilskuddet
- Prosjektbeskrivelse/beskrivelse av tiltak det søkes om tilskudd til
- Budsjett (skal kunne sammenliknes på samme nivå med regnskap dersom regnskap kreves)
- Delfinansiering/tilskudd fra andre instanser
- Egenfinansiering
- Redegjørelse for de interne og eksterne kontrolltiltak som skal sikre korrekt rapportering og måloppnåelse for prosjektet
- Søkerens vurdering av risiko ved prosjektet

Søknaden undertegnes av kommunedirektør eller den som har signeringsfullmakt.

Tillegg og presiseringer:

Søknaden må inneholde en beskrivelse av hvordan søkers tiltak i året det søkes om tilskudd for vil bidra til at tilskuddsordningens mål nås (se regelverkets punkt 1). Dette gjøres ved å oppgi realistiske anslag for tiltakets effekt/resultat for målgruppen sett opp mot hver av indikatorene som vil legges til grunn for vurderingen av måloppnåelse for ordningen (se regelverkets punkt 2).

Det er ønskelig med - men stilles ingen krav om egen- eller delfinansiering. Informasjon om eventuell finansiering ut over tilskudd innvilget av Helsedirektoratet skal oppgis i søknaden.

Søknaden må inneholde informasjon som belyser tildelingskriteriene i punkt 5.

Tilskuddsmottaker skal i sin rapportering per 31.12 året tilskuddet ble innvilget for rapportere resultater sett opp mot anslagene som ble oppgitt i søknaden. Helsedirektoratet vil sammenligne rapporterte resultater med informasjonen i søknaden i sin vurdering av tiltakets måloppnåelse.

5. Tildelingskriterier

- Skjønnsmessig vurdering med utgangspunkt i forventet måloppnåelse
- Ordningen er øremerket i statsbudsjettet
- Kvantifiserbare tildelingskriterier
- Andel av regnskapsførte utgifter

Det gis tilskudd til:

Tiltak som vil bidra til måloppnåelse for ordningen (se regelverkets punkt 1), for eksempel gjennom:

- Tidlig identifisering av pårørende
- Informasjonstiltak og veiledning om rettigheter, muligheter og hjelpetilbud

- Kompetanseheving og kunnskapsdeling på tjeneste- og systemnivå
- Utvikling av veilednings- og avlastningstjenester
- Utvikle lokale planer og etablering av kommunale system for strategisk pårørendearbeid

Tiltak i kommunene må etableres ut fra lokale forhold.

Måloppnåelse vil bli vurdert opp mot kriteriene (indikatorerne) beskrevet i regelverkets punkt 2.

Tillegg og presiseringer:

Systematisk bruker- og pårørendemedvirkning på individ-, tjeneste- og systemnivå skal være en integrert del av tjenesteutvikling og kvalitetsforbedring i kommuner som mottar tilskudd.

Tiltakene bør forankres i ledelsen eller i kommunens planverk.

Tiltaket kan også inkludere helse- og omsorgstjenestenes samarbeid med frivillige/ideelle organisasjoner, barnehage/skole, andre kommunale tjenester samt spesialisthelsetjenesten.

Dersom kommunen mottar midler fra Helsedirektoratet over andre tilskuddsordninger hvor det er lagt inn en forutsetning om egenfinansiering, skal ikke midler fra denne ordningen benyttes til å dekke slik egenfinansiering.

Tilskuddet skal ikke dekke utgifter til investeringer eller til innkjøp av utstyr ut over det som ansees å være nødvendig for å gjennomføre tiltaket.

Tilskuddsberegning:

Helsedirektoratet fatter vedtak om innvilgelse av tilskudd etter en helhetlig, skjønnsmessig vurdering sett opp mot tilskuddsordningens mål og prioriteringer. Søknadene vurderes ut fra tiltakets bidrag basert på tildelingskriteriene beskrevet i tabellen under.

Følgende tiltak vil bli prioritert:

- Tiltak for pårørende til personer med psykiske helse – og/eller rusmiddelproblemer samt pårørende som opplever overdosedødsfall.
- Tiltak som ivaretar barn som pårørende
- Tiltak som bidrar til støtte til pårørende med svært tyngende omsorgsoppgaver og som står i fare for selv å bli syke.

Vektingen av de enkelte kriteriene i tabellen under er veiledende.

Kategori (vekting)	Kriterier	Forklaring
Tiltak (60 %)	Sammenheng mellom tiltakets mål og mål for tilskuddsordningen	I hvilken grad vil tiltaket bidra til måloppnåelse for ordningen?
	Tiltaket er kunnskaps- og erfaringsbasert	I hvilken grad viser søknaden tilstrekkelig erfaring/kompetanse hos søkeren?
	Pårørendemedvirkning	I hvilken grad er pårørende involvert og får innflytelse i planlegging, gjennomføring og evaluering av tiltaket?
	Tilgjengelighet og fleksibilitet	I hvilken grad er tiltaket et lavterskeltiltak med lett tilgjengelighet og stor fleksibilitet for pårørende?
	Overføringsverdi	I hvilken grad har tiltaket læringsverdi for andre, for eksempel andre pårørende, andre tjenester i kommunen eller for andre kommuner?

	Plan for videreføring	I hvilken grad er det beskrevet hvordan tiltaket og resultatene kan nyttiggjøres og opprettholdes over tid (implementeres i vanlig drift)?
Søknad (20 %)	Forankring	I hvilken grad viser søknaden til tilstrekkelig forankring? F.eks. beslutningsvedtak eller planverk i kommunen
	Samarbeid	I hvilken grad viser søknaden til et samarbeid mellom kommunale tjenester, bruker- og pårørende-organisasjoner, andre frivillige/ideelle aktører og/eller offentlige tjenester?
	Tidsplan	I hvilken grad viser søknaden en spesifikk og realistisk tidsplan med relevante aktiviteter og milepæler?
Budsjett (20 %)	Klart og presist budsjett	I hvilken grad gir søknaden en klar og presis oversikt over de ulike planlagte utgiftene og inntektene?
	Sammenheng mellom søknadens omfang og ordningens budsjetttramme	I hvilken grad kan søknadsbeløpet anses som rimelig ift. omfanget av arbeidet og tilskuddsordningens totale budsjett?
	Egenfinansiering	I hvilken grad har søkeren selv fått på plass delfinansiering av tiltaket?

6. Rapportering fra tilskuddsmottaker skal inneholde

Rapporteringsfrist er 01.04 året etter tilskuddsmidlene ble tildelt. Det skal rapporteres for kalenderåret, dvs. per 31.12 året tilskuddet ble tildelt.

Måloppnåelse: Tilskuddsmottakers vurdering av gjennomførte tiltak sett opp mot beskrivelsen i sin søknad og hvordan/i hvilken grad dette har bidratt til at målene for tilskuddsordningen (se regelverkets punkt 1 og 2) er oppnådd.

Rapporteringen skal spesifikt belyse:

- Hvordan gjennomføringen har vært i forhold til tiltakets mål og fremdriftsplan beskrevet i søknaden
- Resultater og hovedfunn fra kartlegginger som er utført for å øke kunnskap om pårørendes situasjon
- Resultater fra bruker- og pårørendeundersøkelse eller andre tilbakemeldingsverktøy som belyser hvilken grad pårørende opplever tilfredshet og nytte av tiltaket samt forbedret involvering
- Hvordan barn og unge som pårørende eller etterlatte til foreldre eller søsken har fått ivaretatt sine behov for informasjon og nødvendig oppfølging
- Hvilke tiltak som er etablert for å støtte pårørende med krevende omsorgsoppgaver, herunder informasjon, opplæring og veiledning om rettigheter, muligheter og hjelpetilbud
- Hvordan og i hvilken grad pårørende har medvirket i planlegging, gjennomføring og evaluering av tiltaket, herunder hvilke rutiner og systemer som er etablert for videre samarbeid med pårørende
- Hvordan og i hvilken grad pårørendearbeid er styrket på individ-, tjeneste- og systemnivå
- Hvordan kvaliteten på tjenesten til pasient/bruker er styrket gjennom samarbeidet med deres pårørende
- Status for samarbeid og samhandling med andre sentrale tjenester og aktører som gir forutsigbare og koordinerte tjenester
- I hvilken grad tiltaket har hatt – eller vil kunne gi - læringsverdi også for andre kommuner
- Se også eventuelle rapporteringskrav i vedtaksbrevet

Rapporteringen skal beskrive status og resultat for de anslag som ble oppgitt i søknaden (se regelverkets punkt 3). Helsedirektoratet vil sammenligne rapportert resultat med informasjonen i søknaden i sin vurdering av tiltakets måloppnåelse.

Dersom det er forsinkelser eller avvik mellom anslått effekt/resultat for tiltaket beskrevet i søknaden og statusen per 31.12 skal dette forklares i rapporteringen sammen med en beskrivelse av hvilke tiltak som eventuelt er iverksatt for å redusere avviket.

Regnskap: Budsjett og regnskap fra tilskuddsmottaker skal kunne sammenlignes på samme nivå. Nærmere informasjon om regnskapsrapportering blir spesifisert i tilskuddsbrevet.

Revisorattestasjon: Der det innvilges tilskudd på 200 000 kroner eller høyere stilles det krav om revisorbekreftelse av regnskapet. Nærmere informasjon om revisorkontroll og attestasjon blir spesifisert i tilskuddsbrevet.

Avtalte kontrollhandlinger: Ikke relevant for denne ordningen.

7. Søknadsbehandling

Innstilling om avgjørelser/vedtak skal fremmes av: Helsedirektoratet

Innstilling skal godkjennes av: Helsedirektoratet

Avgjørelser/vedtak skal fattes av: Helsedirektoratet

Hvordan søker skal opplyses om utfallet av søknadsbehandlingen: Vedtaksbrev

Prosess for søknadsbehandling ut over dette:

8. Klage på vedtaket

Tildeling av/avslag på tilskudd under ordningen er ikke et enkeltvedtak. I henhold til forvaltningsloven §28 er det ikke klagerett.

9. Rutiner for utbetaling

Tilskuddsmottaker må varsle Helsedirektoratet dersom adresse, bankkontonummer eller organisasjonsnummer er endret.

Eventuelt for mye utbetalt tilskudd skal returneres til Helsedirektoratet eller vil kunne avkortes ved neste års tildeling.

10. Oppfølging og kontroll

Helsedirektoratet kan føre kontroll med:

- at bevilgningen brukes etter kravene i regelverk og tilskuddsbrev
- at opplysninger som legges til grunn for tildeling og som inngår i den etterfølgende rapporteringen er korrekte, jf. bevilgningsreglementet §10, annet ledd.

Helsedirektoratet kan gi myndighet til en annen virksomhet for å føre denne kontrollen.

Tilskuddsmottakere skal legge frem opplysninger ved forespørsel og bidra på andre måter til å muliggjøre og lette kontrollarbeidet.

Helsedirektoratet kan iverksette nødvendige og hensiktsmessige kontroller.

Tillegg og presiseringer:

11. Bortfall av tilskudd og andre reaksjonsformer

Helsedirektoratet har nulltoleranse for mislighold av tilskudd.

Helsedirektoratet er pliktig til å gjøre tiltak når det framkommer informasjon om mulig mislighold av tilskuddsmidlene. Direktoratet kan stanse utbetaling av tilskudd ved mistanke om at mottaker gir uriktige opplysninger eller at mottaker ikke bruker tilskuddet i samsvar med fastsatte betingelser. Videre kan Helsedirektoratet kreve tilskuddet tilbakebetalt dersom det er dokumentert mislighold, herunder at mottaker ikke oppfyller kravene som stilles i regelverket eller at det er gitt uriktige opplysninger.

Helsedirektoratet har også anledning til å nekte tilskuddsmottaker å motta tilskudd i ett eller flere påfølgende år dersom tilskuddet ikke brukes i samsvar med fastsatte betingelser. Mislighold av tilskuddsmidler kan få rettslig konsekvenser.

Tillegg og presiseringer:

12. Utlysning

Utlyses på www.helsedirektoratet.no